

Directoraat-generaal: Leefmilieu

EUROSTATION – blok II – 2de verdieping
Victor Hortaplein, 40 bus 10
B – 1060 BRUSSEL

www.health.belgium.be/eportal
> environment

Secretariaat van het Adviescomité SEA:

Claire PIENS
t : + 32 2 524 95 12
f : + 32 2 524 96 00
e : claire.piens@environment.belgium.be

Adviescomité SEA

10 september 2013

Belgisch Marien ruimtelijk plan

Advies betreffende het milieueffectenrapport

CONTEXT

Het Adviescomité SEA werd op 02 juli 2013 door de Minister van Economie en de Noordzee Johan Vande Lanotte gevat in het kader van de uitwerking van het Belgisch marien ruimtelijk plan.

Dit plan moet worden onderworpen aan een evaluatie van de milieueffecten (SMB) vooraleer het kan worden goedgekeurd¹, rekening houdend met de volgende doelstellingen:

- Een hoog niveau van milieubescherming waarborgen (behoud, bescherming en verbetering van de milieukwaliteit);
- Bijdragen tot de integratie van milieuoverwegingen in de uitwerking en aanneming van plannen en programma's;
- Het voorzorgsprincipe in overweging nemen;

Conform artikel 10, §2, van de wet van 13/02/2006, heeft het Adviescomité SEA zich op 15 maart 2013 uitgesproken over het ontwerp van register dat gediend heeft als referentiekader om de milieueffecten van het Belgisch marien ruimtelijk plan te beoordelen.

Conform al. 3 van ditzelfde artikel, heeft de auteur op 13 mei 2013 besloten, door rekening te houden met het advies van het Comité, welke informatie het milieueffectenrapport zal moeten bevatten en heeft dit bezorgd aan het Comité. (« Afgesloten register »).

Conform artikel 12 van diezelfde wet, heeft dit advies als doel:

- enerzijds, de relevantie van de kwaliteit van de inhoud van het milieueffectenrapport te analyseren gelet op de doelstellingen van de wet SEA;
- anderzijds, te bepalen of de implementatie van het plan niet te verwaarlozen grensoverschrijdende effecten op het milieu kan hebben.

Conform wat de wet voorschrijft, wordt het advies binnen 60 dagen vanaf de ontvangst van de aanvraag, d.w.z. vóór 29 september 2013, bezorgd. Deze termijn werd opgeschort tussen 15 juli en 15 augustus.

ADVIES VAN HET ADVIESCOMITE

- Algemene beoordeling

In het document worden de doelstellingen van het plan, de bestudeerde alternatieven en de redenering die heeft geleid tot het kiezen van alternatief 1 ten nadele van alternatief 2 duidelijk toegelicht. Ter herinnering: het nul alternatief is het referentiescenario (Plan van de Noordzee 2005 -2012), alternatief 1 vormt het huidige Belgisch marien ruimtelijk plan en alternatief 2 is de niet-weerhouden variant van het Belgisch marien ruimtelijk plan.

Voor de effectenstudies beschrijft het rapport telkens goed de huidige situatie, gevolgd door een beschrijving van de geplande toekomstige situatie voor de twee alternatieven. Vervolgens worden de evaluatie alsook een vergelijking van de effecten van de beide

¹ Artikel 6, §1, 1°, streepjes 2 en 6 van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu.

alternatieven voorgesteld. Deze evaluaties verwijzen naar relevante studies en zijn over het algemeen exhaustief. Indien nodig, worden er mitigerende maatregelen en de onzekerheden vermeld.

Voor elk effect (bodemverstoring, wijziging fysische processen, impact op klimaat, wijziging geluidsklimaat, productie EMV, impact op biodiversiteit, verstoring zeevogels, impact op veiligheid van de scheepvaart en risico van het voorkomen van olievervuiling, risico's t.g.v. klimaatverandering, wijziging zeezicht, druk op de beschikbare ruimte) worden in het document de processen in rekening gebracht die een milieu-impact kunnen hebben door de onrechtstreekse en rechtstreekse effecten te analyseren en apart te bekijken.

De studie is dus over het algemeen exhaustief, maar:

- We kunnen ons afvragen of de impact op het geluidsklimaat van windparken zich beperkt tot de bouwfase. Bepaalde studies beschouwen ook operationele windmolens, aangezien bepaalde frequenties kritisch zouden kunnen zijn, zelfs bij lage intensiteit (e.g. Thomsen, F., Lüdemann, K., Kafemann, R. and Piper, W. (2006). Effects of offshore wind farm noise on marine mammals and fish, biola, Hamburg, Germany on behalf of COWRIE Ltd.). Er ontbreekt een modus operandi om de significante gecumuleerde effecten te kwantificeren.

- Met betrekking tot het veiligheidsniveau zou er in de eerste plaats een studie moeten komen om het aanvaardbaar veiligheidsniveau vast te leggen, zodat er gericht kan gezocht worden naar gepaste maatregelen.

- De stelling uit de Plan MER dat de veiligheidsdoelstellingen zijn gehaald door de flexibele baggerstortstrategie is niet correct. Een flexibele baggerstortstrategie leidt niet tot een veilige scheepvaart.

- Te weinig onderzoek werd gedaan naar de mogelijke luchtverontreiniging doordat de schepen verder en langer moeten omvaren.

- Algemene opmerkingen betreffende de aanpassingen en de antwoorden naar aanleiding van het advies van het Adviescomité

De auteur geeft meer toelichtingen en verantwoording bij de wijze waarop hij de onrechtstreekse en rechtstreekse effecten heeft behandeld en afgescheiden, waardoor het document duidelijker wordt.

Hij heeft ook de dubbelzinnigheden weggenomen door het begrip « wijzigingen van de bodemkwaliteit » in zijn ontwerp te definiëren of er op te wijzen dat die zich in het afgeronde (/afgesloten) register beperken tot de aantasting van de kwaliteit van de bodem door de inbreng van verontreinigende stoffen, terwijl de andere aspecten elders opgenomen zijn.

Om het ontbreken aan detaillering bij bepaalde verantwoordingen voor bepaalde keuzes toe te lichten merkt de auteur terecht het volgende op: *Men dient evenwel voor ogen te houden dat het detailleringsniveau van de milieueffecten in een Plan MER² van een andere orde zijn dan voor een Project-MER. Zo blijkt evenwel dat, wanneer men een ruimtelijke keuze heeft gemaakt, dit de mogelijkheden van een project-MER beïnvloedt en beperkt. (Voor een aantal ruimtelijke bestemmingen kunnen we ons afvragen of de studies en beschikbare gegevens toereikend waren voor de in aanmerking genomen keuze en of een project-MER niet meer significant kan veranderen). Voor dergelijke cruciale beslissingen, ook al is dit in het kader van een Plan MER, hadden we kunnen hopen op meer argumenten.*

² MER : milieu-effectenrapport

Een ander punt waar de auteur het advies van het Comité niet volgt, heeft betrekking op de synergetische en gecumuleerde effecten. Hij beargumenteert: *Volgens ditzelfde handboek heeft het scopingdocument niet als doel een analyse te verrichten en de verwachte synergetische en gecumuleerde effecten te becommentariëren.*

In het scopinghandboek³ wordt het volgende verduidelijkt: *Heel wat milieueffecten vloeien voort uit de accumulatie van verschillende kleine vaak onrechtstreekse effecten. Het is soms moeilijk om rekening te houden met deze effecten in het kader van een project in een [MES⁴]. Vooral in een plan MER dient men rekening te houden met de synergetische en gecumuleerde effecten.*

Fiche 2.3: Het Comité heeft het volgende vermeld: *Methodes: dit blijkt veeleer de te behalen doelstelling te zijn en niet de methodologie om hiertoe te komen* en de auteur heeft het volgende geantwoord: *Het advies wordt niet gevolgd, aangezien de vermelde methodes geacht worden een methodologie en niet een te bereiken doelstelling te zijn.* Er blijkt een misverstand te zijn, aangezien het Comité van mening was dat de auteur juist in de plaats van de verwachte methodologieën te bereiken doelstellingen gegeven heeft en dat ze dus door methodologieën dienden te worden aangevuld.

Voor het overige is de auteur ofwel akkoord met het Comité en heeft hij zijn tekst aangepast, ofwel heeft hij zijn uitspraken verder toegelicht.

- Grensoverschrijdende effecten

De auteur was van mening dat zijn plan milieueffecten in de buurlanden kan hebben en heeft aan het Comité gevraagd om over te gaan tot een grensoverschrijdende consultatie vóór een adviesverlening van het comité. Deze consultatie is opgestart op dezelfde dag dat het Adviescomité SEA (02/07) gevat werd.

- Conclusie

In het document wordt het Belgisch Marien Ruimtelijk Plan duidelijk toegelicht met een coherente aanpak waarbij aandacht wordt geschonken aan de verschillende milieudoelstellingen. Er blijven enkele formatterings- en drukfouten (die hier niet opgenomen zijn) bestaan.

3 Scopinghandboek – Handleiding die in 2007 is uitgewerkt door Resource Analysis op verzoek van de FOD VVVL.

4 MES : Milieueffectenstudies (over ontwerpen)